

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Dvadsať rokov pedagogiky voľného času v Českej republike a na Slovensku (1990–2010)
Autor: Anna Dudová
Posudek vypracoval: PaedDr. Petr Bauman

Předložená diplomová práce je přehledovou studií věnovanou vývoji pojetí pedagogiky volného času v České republice a na Slovensku za posledních dvacet let, ovšem s přihlédnutím ke starším kořenům tohoto oboru (sahajícím do 60. let 20. století) a k vývoji v jiných zemích, z nichž pedagogika volného času v ČR a SR čerpala inspiraci (zejména Německo). Autorka, jak naznačuje v úvodu, přitom volí pohled zkoumající zvolený problém z perspektivy významných autorů (otázkám institucionálního zakotvení oboru, struktury vzdělávacích oborů na VŠ a SPŠ, vývoji tematického zaměření publikací, sborníků, konferencí apod. se nevěnuje vůbec, nebo jen okrajově). Diplomová práce se tedy soustřeďuje na to, jak tito významní autoři chápou pojem pedagogika volného času, jak pojmenovávají a interpretují cíle, obsah, metody, formy a další případné specifické požadavky na výchovu ve volném čase. Osobně se domnívám, že toto výše naznačené „dvoukolejné“ pojetí cílů práce (zaměření na vývoj chápání pedagogiky volného času jako oboru a zaměření na vývoj pojetí či normativního vymezení výchovy ve volném čase jako specifické součásti výchovně-vzdělávací praxe) zacílení práce zbytečně rozšiřuje a neumožňuje vytěžit maximum ani z jedné z těchto „kolejí“ (viz např. výše zmíněná absence institucionální perspektivy vývoje oboru). To však nic nemění na celkově výborné kvalitě předloženého textu.

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Práce je psána čtivě, její stylistika odpovídá požadavkům odborného stylu. Při pročitání textu bylo možné narazit na několik překlepů (nikoli však na velké množství); gramatickou stránku práce vzhledem k tomu, že byla psána ve slovenštině, nemohu kvalifikovaně posoudit. Formální stránka práce je pečlivá, nedotaženě působí jen různá velikost písma použitého pro číslování kapitol a pro vlastní názvy kapitol. Seznam použitých zdrojů čítá solidních 71 položek; použité zdroje jsou citovány korektně. Požadavky kladené na rozsah diplomové práce byly splněny.

Obsahová stránka práce

Práce je členěna do šesti základních kapitol. Jejich struktura se vzhledem k cílům práce jeví jako smysluplná, celkově tvoří kompaktní celek. Jako diskutabilní vnímám pouze zařazení páté kapitoly věnované pojetí pedagogiky volného času ve vysokoškolských vzdělávacích programech. Kapitola je poměrně stručná, ale její smysl vzhledem k nastavenému přístupu, který se zevrubnější analýzou institucionálního vymezení pedagogiky volného času příliš nepočítá (viz výše uvedená poznámka k cílům práce), není příliš jasný. Pojetí páté kapitoly tak zůstává „napůl cesty“, přesto je však pro práci přínosem. Nyní několik poznámek k ostatním kapitolám:

První kapitola charakterizuje zařazení pedagogiky volného času do soustavy pedagogických věd z hlediska obecně-pedagogických přehledových publikací. Věnuje se jak tradičnějším klasifikacím (z hlediska obsahového zaměření), tak novější klasifikaci Průchové (z hlediska konstituovanosti jednotlivých oborů). Druhá kapitola stručně a výstižně shrnuje historická východiska důležitá pro pochopení pojetí pedagogiky volného času, jak se od počátku 90. let 20. století utvářelo na Slovensku (kap. 3) a v České republice (kap. 4). Třetí a čtvrtá kapitola jsou z hlediska celku práce nejrozsáhlejší (celkem přibližně 50 stran). Obsahují přehled pojetí pedagogiky volného času a výchovy ve volném čase (resp. jejich ekvivalentů), jak byly prezentovány ve vybraných publikacích významných autorů. Dle mého mínění by těmto kapitolám prospělo, kdyby se autorka tolik neomezovala na konspektování jednotlivých publikací a téma zpracovala spíše z nadhledu, který by umožnil vzájemné propojování a srovnávání jednotlivých pojetí (tak jak se o to ostatně poměrně zdařile snaží v samostatné šesté kapitole, která je postavena právě na syntéze a srovnání

jednotlivých pojetí). Přehlednosti a orientaci ve třetí a čtvrté kapitole by v každém případě prospělo poněkud podrobnější vnitřní členění.

Přes výše uvedené poznámky, které nejsou ani tak výhradami ke kvalitě obsahu práce jako připomínkami k jejímu zacílení či celkové koncepci a struktuře, musím říci, že pozitivní dojem z posuzované práce výrazně převládá. Je z ní patrné, že autorka odvedla velký kus poctivé a důkladné práce, vyrovnala se s řadou relevantních zdrojů (včetně důležitých nepublikovaných rukopisů) a vytčené cíle beze zbytku naplnila. Jedná se o práci velmi přínosnou jednak pro studenty pedagogiky volného času (může docela dobře sloužit jako jeden ze studijních textů), jednak pro pedagogiku jako takovou (z hlediska reflexe jednotlivých subdisciplín).

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě; navrhané hodnocení: „výborně“.

V Českých Budějovicích, 15. května 2011.

